XVII. évfolyam. Csikszereda, 1905. Junius 21. 25. szám.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZVOBODA JÓZSEF könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap minden szerdán. Kéziratok nem adatnak vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.

Nyilttéri czikkek soronkint 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Ismeretlen czégek hirdetési díja előre fizetendő. Hirdetési díjak a legolcsóbban számittatnak.

A koalició feladata.

Eljutottunk a válságnak oly stádiumába, ahol némelyek már az absolutizmusról beszélnek; mások viszont reménykednek. Fejérváry Géza báró kormányalkitása volt e hétnek legfontosabb politikai eseménye. Hogy ez az esemény hova vezet, azt igazán előre látni nem lehet; a magunk részéről azonban e tényben magában még közvetlen veszedelmet nem látunk. Az igaz, hogy minden alkotmányos érzésű magyar embernek más volt és más kellett, hogy legyen a vágya; igaz, hogy a többségen kivül álló kormány alakitása alkotmányos államban el *sem képzelhető*, de a kinevezés ténye önmagában még nem alkotmánysértés, azt maga a koaliczió igazi értékes tagjai is elismerik, sőt azzal hatnak a radikálisan gondolkozókra.

Az adott viszonyokon azonban változtatni nem lehet; s a végzetes hibát a koaliczió magatartásában épen abban látjuk, hogy lehetségessé tette egy ilyen kormánynak megalakitását; hogy nem tette lehetségessé a válságnak az ország fejlődését, alkotmányos életét, uralkodó és nemzet között való egyetértését biztositó megoldását.

A király akarata végre is olyan akadály, melylyel számolnia kell Magyarországon minden politikusnak, első sorban a békés egyetértés, az egygyé olvadás kell, hogy a czél legyen, mert ha *uralkodó és nemzet szétválnak*, ha egymással ellentétes irányban működnek, abból nem a koaliczió tagjainak, hanem az országnak lesz beláthatatlan kára.

Deák Ferencz müve igenis megmutatta, hogy az uralkodóval együtt, az ő hozzájárulásával lehet nemzeti politikát csinálni. Igaz ugyan, hogy akkor azok a jelszavak, amelyekkel a koaliczió magának a nemzet kedvező itéletét megszerezte, veszélyben forognak; de ugyan már eddig is nem mondtak-e le mindazokról a követelésekről, melyeknek hirdetése mellett győzelmet arattak?

Hol van az általános választói jog, mikor azt határozottan ellenzik, hol az önálló vámtarifa, mikor az előbbi kormányok tarifa javaslatát fogadták el, hol a magyar vezényleti nyelv, mikor megelégedtek volna u. n. elvi kijelentésekkel?

A volt kormányzó párt büszkén hivatkozhatik olyan vivmányokra, mint a *tisztképzésnek nemzeti irányuvá tétele*, a honvédtüzérségre, az uj népiskolai törvényvaslatra. Ezek pedig mindig vannak oly értékes dologok, mint holmi elvi engedmények, minek gyakorlatban ugy sincs semmi haszna.

Le kell térnie tehát a koalicziónak eddigi utjáról, be kell látnia, hogy politikája nemcsak csődött mondott, hanem sulyos alkotmány válságba is kergette az országot. Rá kell lépni a békés munka terére, mely a fejlődést rejti magában.

Br. Fejérváry kormánya azt hangoztatja, s nincs okunk őszinteségében ké telkedni, *hogy csupán a kibontakozás* elősegitése s akadályainak elháritása a czélja. Akkor bizonyára őszintén óhajtja a többségnek a királyhoz való közeledését, s örömmel fog erre minden eszközt megragadni. Különleges viszonyaink között minden a nemzeti fejlődésre irányuló törekvésünk kárba veszett munka, ha a király ellen s nem az ő akaratával foganatositjuk. Oly tág tere van a nemzeti irányu haladásnak, annyi eszköz áll rendelkezésünkre, hogy lehetetlen azokat a közös találkozási pontokat fel nem fedezni, amely az *összhangot biztositja*. Később pedig, ha király és nemzet egymáshoz való vonzalomban haladt magasztos czélja felé, ha nemzeti erőnk duzzadása, fejlődésünk, a királyhoz való hűségünk végre eloszlatja azokat az aggodalmakat, amelyeket követelésünk iránt az uralkodó jelenleg táplál, akkor békés egyetértéssel elfogjuk érni, hogy nem lesz egyetlen tér, hol államiságunk, a legmagasztosabb fényben ne ragyogna, hol a magyar érzés nemes sugarait szét ne öntené.

Az egész magyar nemzet vágya most abban egyesül, hogy a válságos helyzetből a békés alkotás terére lépjünk.

A kivándorlás.

Meglepően nagy lett az utóbbi évek folyamán a Magyarországból való kivándorlás. Sokáig nem is tudták a kivándorlók számát kellően megállapitani. Akadályozta ezt azon körülmény, hogy az európai kikötő városokban az Ausztria—Magyarországból való kivándorlókat egy kalap alá foglalták, azokat egyszerűen osztrák kivándorlóknak tekintik; hasonlóképen járnak el az egyesült államok is: *igy az ezek* által készitett statisztiszkából nem lehet megállapitani, hogy mennyi a magyar és menyi az osztrák alattvaló. Ezen aztán a kérdés iránt érdeklődő iróink különböző módon segitve, rájöttek, hogy a kivándorlás ma már évenként átlag százezer embert visz ki az országból. Miért hagyja ily rengeteg sereg évről-évre hazáját? Mit remél, az idegen földtől s mint boldogult ott? Nagy és nehéz kérdések ezek s azonkivül politikai és gazdasági szempontból is sok szó fér hozzájuk.

Egyelőre tehát elégedjünk meg azzal, hogy röviden az idegen hazába vándorolt honfi társaink sorsáról vázlatos képet nyerjünk. Ez annál is fontosabb olvasóinkra, mivel a székelység innen nagy mérvben vándorol ki; sőt mind inkább szaporodnak az Amerikába való kivándorlás esetei is.

A magyar kivándorlásnak két fő iránya van; Amerika és *különösen az erdélyi részekből* Oláhország. Az Amerikában élő tiszta faj magyarság számát a mult évben egyik magyar iró közel egy millióra becsüli; jegyezzük, itt meg mindjárt, hogy e nagy tömeg alig 35 év alatt vagyis a 70-es évek óta vondorolt ki; de ehez persze nincsenek számitva a magyar nemzetiségek, melyek még nagyobb arányban vándorolnak ki; különösen a tótok és horvátok. Az oláhság nem vándorol, különösen Amerikába ritkán. Ha igy megy a dolog ez a faj, *ha nem egyéb* kiéhez Szent István koronájának területétől minden fajt, a magyarral együtt, mert e fajt, olyan dolgok, mint a kereset hiánya, e miatt való elégedetlenség nem igen mozditják meg helyéből, s mint a dákóromán politikusok mondják, az oláhság éhezni tud, a magyar állam havasai között kiéhezi maga szá mára a jobb és nemzeti jövőt. Annyiban sajnos nagyon igazuk van, hogy kivándorlott honfitársainknak is nagyrésze bizony sokat éhezik és nyomorkodik; s rendszerint csalódottan olyan nehézségeken és küzdelmeken kell magát keresztül törje, ha ugyan ebbe bele nem pusztul,

A „CSIKI LAPOK" TÁRCZÁJA.

NOÉMI

Irta: **Azra.**

Vad szenvedélylyel csókolta az ajkát a férfiunak. — Éj sötét szemei kéjesen ragyogtak a halvány, fehér arczát szokatlan pir futotta el. Majd, mint egy bohó szenvedélyes lány vig nótába kezdett, később szomoru, lemondó, csöndes bus dallá fajult, a melynek vége zokogó sirássá vált. A pezsgős palacskot szórta szerte-szét; mit bánta ő most a világot, csakhogy kedvére *kitombolhassa magát, oly gyönyörűen festett* a szép kis kaszirnő ebben a rósás helyzetében, hogy meg irigyelhették volna tőle oda fenn az angyalok. Két szál czigánylegény szaggatta a vonót s mikor arra a nótára kezdett:

„Ha még egyszer gyermek tudnék lenni;
Avagy mindent, mindent elfeledni."

Kitépte a füstös gyerek hegedűjét kezéből s eldobta a billiárd szine-hagyott posztójára, mely még ott is zengte visszhangképpen, hogy a lelke még jobban sajogjon:

„Őszi rózsa, fehér őszi rózsa."

Óh ekkor láttátok volna meg Noémit, a szép kis kaszirnőt. Átszellemült, mintha nem is földi lény lett volna s mámoros, ittasult lelkével vadul kiáltotta:

Verjen meg az Isten, örökre engemet! Tépd ki keblemből e dobogó szivet s vérével ird rá egy papir szeletre e szócskát: „szeretlek" s aztán küld el messze, messze egy kis városkába, ahol ő van az egyetlen, kit szerettem e föld tekén kimondhatatlan lánggal-hévvel, mint ahogy szeretni tudnak az Istenek. Ezt mondta Bélának:

Béla nem tudta, mi történt Noémivel.

Hát maga édes szolid kis angyalka, kit oly ártatlan teremtésnek hittünk, ilyen is tud lenni?

Noémi szólni nem tudott, elfogta az a marczangoló, szivettépő bánat, melynek nincs szava. *Igy mulatott Noémi akkor éjjel, épen a szülése* napja évfordulóján egy elhagyott külvárosi ódon kávéházban, hova a sors, ez a nagy véletlen sodorta önhibáján kivül.

S a két mulató gyerek csak a kedvéért rándult ki néha-nap. Oly szép volt, mint a mező vadvirága, s oly szomoru, mint a felhőbe borult tavaszi ég holt.

Bélának ezért tünt fel Noémi szenvedélyes, bohém, könnyü vére s oka pedig ennek nagy volt. Más aki szeretni ugy nem tudott mint ő, nem értette meg lelke szokatlan átváltozását, legfelebb üzletnek nevezte. Brr, uh, milyen szó es az „üzlet", s szegény Noémit mindennel lehetett vádolni, csak ezzel nem.

Nagyon, de nagyon hasonlitott Béla, kit Noémi szenvedélyes hévvel csókolt — ahoz a valakihez, ki neki mindene volt, s ezért csókolta az ajkát; meg aztán ma mulatni akart. Ugy fájt a lelke, mélyen sajgott s gyógyirt csak igy vélt találni rá. Ha a szerelmes női sziv megittasult lelkével, mely boldogságának romjaiból táplálkozik, kitombolja magát, olyan mint egy zivataros nyári délután.

Szegény Noémi!!

Mély könnyü megérteni a köznapi lelkeket, de mily nehéz azt a szivet kikutatni, mely egy egész életen hordozza lelke titkát s mély elrejtett kebléből a nemesebb érzés elő nem tör, csak titkon, mikor senki sem látja gyönik meg az ő Istenének, óh ha látnátok akkor az ilyen szivet! Tudom másképen vélekednétek róla ti könnyü szivü emberek. De ha előtör kebléből elrejtett érzelme, akkor vele sirtok, vele könnyestek ti köznapi emberek.

S miért ne tombolhatná ki a fiatal női sziv is egyszer talán életében azt a keservet, mely életének romlását okozta. Az a gyöngéd nem, melyet nem ismerünk meg soha, ezerszerte *több érzelmet hord* szivében, mint egy szürke ember, legfölebb egy egy fakó poéta, aki megérti az ily szivet. Noémi szive pedig ilyen volt.

Az ártatlanság, a megtcstesült női eszményképe volt falusi lány korában s megtudta órizni ott csillárok alatt is.

De most engedjetek meg neki, ha viharképpen tombolja ki magát. Vihar után az eső csöndesen megered és hull, hull sokáig; mig bele nem fárad. Igy történt ez Noémivel is.

A pirkadó hajnal haza csalta a két udvarlót a nagy *kőalkotmány egyik elhagyott zugába*, Noémi pedig kialudta magát. Másnap későn ébredt, de alig nyitotta fel ragyogó éj sötét szemét, párnája alól egy kis halvány rózsaszinü levelet vett elő s mikor olvasni akarta, megtelt a szeme könnyel, a vékony, finom hajlásu betük össze folytak előtte.

A levélben pedig ez állt:

„Zoltán ma tartja esküvőjét. Te is ismered Bor Piroskát, hisz együtt játszadoztunk vele. Ő lesz az a boldog teremtés, kit keblére ölelhet. *Téged meg fog lepni, s nagyon rosszul* esik édes Noémi, de legyen lelki erőd elviselni ezt a fájdalmat. Zoltán nem is tud te rólad semmit, azt se tudja hol vagy. Én ugy szeretném, ha tudná, legalább egy két könny cseppel áldozhatna a te emlékednek is.

Többet nem irok, áldjon meg az Isten.

Sokszor csókol a te édes
kis szerető barátnőd:
Iréuke."

Noémi még akkor ismerte Zoltánt, mikor diák gyerek volt. Otthon, abba a kicsi falucskába, hol neki most nincs semmi keresni valója, mert másnak nyilnak a zöld zsalus ablakában a virágok, élte le legédesebb korát.

Apja jó modu ur volt, de végül mikor az a szomoru dobpergés, ott zengett az ősi kuriában, akkor lett az ő szive boldogtalan. Az öreget, hogy eltemették, András a jóképü gyerek, iparosnak ment, Noémit pedig vitte a bánat az emberek ezrei közé, föl a nagy város tömkelégébe.

Igy zülött szerte a család. Zoltánt attól a pillanattól, hogy öntudatra ébredt szeretni kezdette s az a sok boldog óra, mit együtt töltöttek, örökre a lelkéhez füste Noémit.

A sors kegyetlen viharja a mint elszavarta, Zoltán nem tudott róla, azt se, hogy hol van. Ő hivatalnok lett egy városkában.

Egy őszi este, naplementekor, a gyári munkások tolultak, rohantak haza felé. Zoltán fiatal feleségével ott ült az ablakban.

Egy csurtos, kék subbonyos borotválatlan munkás alak, kinek külseje csak épen olyan volt, mint a többi-é, megáll az ablak alatt.

Lyukas kalapjával köszön:

Hát nem ismersz Zoltán?

Én vagyok a Noémi bátyja András, kit te egykor szerettél.

Zoltán csak nézte, majd szomoruan kérdezte: Igazán te volnál Bandi, hát mi lett veled, hogy viselt meg a sors téged igy. Aztán elmondotta élet historiáját. Zoltán nagy kék szemeit, — az asszonyka benebb vonult — megtörülte.

Hát Noémiel mi van — kérdé Zoltán, szomoruan.

Jaj ő neki felvitte Isten a dolgát: kaszirnő Pesten.

hogy ezen erőfeszitéssel valószinűleg itthon is boldogult volna.

Mert vegyük pl. az Egyesült Államokban élő magyarok sorát. Érvényesülésüknek első és legnagyobb akadálya az amerikai kiejtésű angol nyelv nem tudása. Sajátságos jelenség, hogy a szabad Egyesült Államokban, ahol a különféle nemzetiségeg száma oly nagy, az angol nyelv nélkül semmire sem lehet menni. Ezért az ottani magyarság legnagyobb részt napszámos, munkás s különösen bánya munkás. Az ipar és kereskedelem terén csak gyermekeik tesznek rendszerint valami haladást, bár vannak az első bevándorlók között is olyanok, a kik ügyességüknél, szorgalmuknál és tanulékonyságuknál fogva haladnak s vagyonra tesznek szert. De kivándorlóink nagyrésze nem bír tanult foglalkozással; közöttük aránylag nagyon kevés a tanult iparos; e miatt aztán munkásnak kell be álljon és pedig közönséges napszámosnak. Farmer se tud lenni a nagyrésze, mert a hosszu útban pénzük ugy el fogy, hogy kénytelenek legelső helyen munkába állani s nem válogathatnak. Nagyon sokan vannak ennélfogva az amerikai nagy bányáknál alkalmazva s nincs nagyobb bánya szerencsétlenség, hogy az elpusztultak között magyarokról ne olvassanak. Különösen régebben a kivándorlók semmi támasz, semmi utmutatás nélkül keresték a vak szerencsét; a sors őket szétszórta s kiszolgáltatta egy-egy lelketlen közvetítőnek, kire kénytelen kelletlen csak azért voltak ráutalva, mert nyelvüket értette.

Vannak sokszor a kivándorlóink között értelmes, sokszor diplomás vagy egyéb végzettségü emberek, kik gyakran vérmes reményekkel vitorláznak Amerika felé; rózsás színekkel festik maguk elé a jövőt s azt hiszik, hogy értelmüket a vállalatok országa tárt karokkal várja.

Ezek csalódnak a legjobban, elsősorban azért, mert Amerikában az értelmiség nincs diplomához kötve; az értelmiség tehát mindenki által elérhető s attól nem kések el soha, ha akarata van. Azonkivül a műveltség ottan rendkivül gyakorlatias irányu, s igy ezzel a miénk fajta müveltség a versenyt nehezen veheti fel. Művelt kivándorlóink tehát gyakran nyomorultul tengődnek, s ha még megis volna bennük az életre valóság amerikai módra, ugy is sokat kell kinlódjanak, amig kifogástalanul angolul tudnak. E czélból, s hogy kenyeret keressenek beállanak szolgáknak, különösen oly helyeken, hol sok ember megfordul, s sokat hallanak társalogni.

Ma már, hogy ugy megszaporodtak Amerikában a magyarok, a szervezkedés is kezd köztük terjedni. Akik már magukba szivták az amerikai szellemet, azok azt fel is használják. Igen számos egyletük van; lapok indultak meg magyarul; e lapok száma a vallalkozás czélyei szerint változó, de vannak köztük már nagyszabásu lapok, milyen a „Szabadság", melynek olvasása igen érdekes, mivel kitünő szerkesztése folytán lehetővé teszi, hogy az amerikai életről magyar nyelven nyerjünk kép t. Czélja e lapoknak, s különösen a „Szabadság" törekvése az, hogy az amerikai magyarságban a magyar szellemet s a magyar nyelvet fenntartsák; azonban a dolgok rendje mégis csak azt hozná magával, hogy azok akik ott letelepedtek, családot alapitottak, csak hamar el angolosodnak. Az amerikai élet nyelve behatól a családba is, az iskolákba s mindenütvé, anélkül, hogy ezt valaki kényszeritené. A magyar szülő gyermekét angolul tanitja, mert ennek ő maga tapasztalta leginkább szükségét, a magyar iskolák angolul tanitanak beszélni; az életben majdnem mindig angolul beszélnek s igy megszokás folytán otthon is kényelmesebb angolul beszélni; no ha meg a házastárs nem magyar, ugy a gyermek atyja nyelvéből egy szót se tanul. Általában az első ivadék már nyelvre és szellemre amerikai, az öregek is áthasonulnak s egy némelyik igen sokat felejt anyanyelvéből. Sokan már az ősbevándorlók közül is, mihelyt valami vagyoni és társadalmi állást érnek el, megtagadják a fajbeliekkel a közösséget, különösen oly helyeken, ahol a magyarok között sok az elzüllött ember. Általában pedig rohamosan terjed el azon nézet az amerikai magyarok között, hogy ubi bene, ibi patria és egymásután lesznek amerikai polgárokká. Előmozditotta ezt azon körülmény is, hogy kellő diplomacziai gondozás hiányában nagyon sok helyen lenézik a magyart. Tán csak az egy Cleveland kivétel, ahol nagyszámuk és szervezettségüknél fogva némi tekintélyt tudnak elérni. E város magyarsága szobrot emelt a város terén Kossuth Lajosnak, ezzel és a Kossuth-reminiscentiákkal a közügyelmet a magyarságra vonta, s általában egy darabka jóvéleményt csinált a magyarság mellett, a mit legujabban az osztrák diplomaczia a Braun-esettel lerontott.

A clevelandi magyar vezetők munkájának volt pl. eredménye, hogy egyes angol pénzes emberek a czélból, hogy a magyarok haladását elősegitsék nehány nyelviskolát állitottak részükre, hogy az angol nyelvet ott megtanulhassák, mert ott az állam ilyesmivel nem igen törődik. Nálunk nem megy sehogyse a magyar nyelv tanitása és terjesztése az idegen ajkak között s az Egyesült Államokban a társadalmi jótékonyság tárgyát képezi, hogyha valakinek módot nyujtanak az állam nyelv megtanulá-ára!

(Folyt. köv.)

Az Emke közgyülése.

Az Emke közgyülését 1905. évi junius hó 12-én tartotta Erzsébetvároson. XXI-ik volt ez a közgyülés az Emke megalakulása óta.

Az egyesület áldásos működését minden szónál ékesebben illusztrálják azok a számok, melyeket a közgyülésre készitett jelentéséből az alábbiakban közlünk:

Az egyesület alapvagyona ez idő szerint 3 136 486 kor. 14 fill. A legutolsó közgyülés óta 103,264 kor. 6 fill. az ujabb két pénzgyüjtés, melyhez még hozzá számitandó a Miksa Zsuzsánna féle 160 ezer koronás hagyaték.

Évi jövedelme 167,904 kor. 43 fill., mely összeg kulturális czélok, intézmények javára a jövőben még akkor is biztos volna, ha vagyona nem szaporodnék, a mi ki van zárva. Látni való tehát, hogy az egyesület azon az uton van, hogy feladatainak megoldására megfelelő anyagi eszköz is áll rendelkezésére.

Óriási emelkedés ez az 1885. évi 2400 korona jövedelemhez képest, mely az egyesület alapitási évében állott rendelkezésére.

Jövedelmének körülbelül egyharmadát szakiskolákra, másik harmadát népiskolákra és kisded óvodákra forditja, a fennmaradó rész segélyekre forditttatik s ebben vannak a kezelési költségek is; a mi azonban igen csekély az eredményhez képest, vagyis az elköltheto évi járadék 8·79%-a. 21 évi fennállása alatt 2.100,968 kor. 31 fillért adott ki akziókra, a mi az alapvagyonnal együtt 5,237.471 korona 45 fillért tesz ki.

Az utolsó évben érte az Emkét a legnagyobb hagyaték. Márczius 4 én hunyt el Nagynyeden diódváralyai Miksa Zsuzsánna, ki 160,000 koronát hagyott készpénzben és takarékbetétben az Emkére.

Az egyesület alapvetői közül 1905. ápril. 10-én elhunyt dr. gr. Kuun Géza v. b. t. t. az Emke tiszteleti elnöke, gr. Kornis Viktor az Emke al elnöke († 1805. januar 19)

A közgyülésre nagy számban jelentek meg s annak nevezetesebb tárgyai az elnök megnyitója, majd Sándor József főtitkárnak gr. Kuun Gézáról tartott emlékbeszéde voltak

A közgyülésen néptanitói jutalmakra 3000 koronát osztottak ki, 44 pályázó közül 23 tanitót tüntetve ki a népoktatás terén elért sikereiért.

E pár adat fényes bizonyitéka annak, hogy az Emke a hozzáfüződő várakozásokat be tudja váltani s nem kételkedünk, hogy fejlődésében az eddigi arányokat betartva, a haza fias magyar társadalom segitségével megteremti azt, hogy bérczes hazaészünk a magyar nemzeti erőnek erős, megdönthetetlen bástyája lesz; mely büszkén fog daczolni a ránk agyarkodó ellenséges népt jokkal.

Legujabb.

A „Csiki Lapok" eredeti táviratai.

Budapest, junius 6. d. u. 2 óra 20 percz.

Csikszereda, junius 6. d. u. 3 óra 50 percz.

Jozsef főherczeg temetése.

A budai vár szent István kápolnájában délelőtt József főherczegért gyász mise tartatott, melyen a főherczegi család számos politikai és társadalmi előkelőség élén jelent meg. A gyászmisét Varossy Gyula székesfehérvári püspök mondta.

A képviselőház ülése.

Holnapi ülés iránt általános az érdeklődés. A ellenzéki, vezérek mindent elkövetnek, hogy az ülés botrány nélkül folyon le, Apponyi sorra járja a fiatalabb képviselőket kérve őket, kerüljék a botrányt. Egyébként ma délelőtt a politikában fontosabb esemény nem történt.

Az uj kormány.

Fejérváry kabinet összes tagjai elfoglalták hivatalukat. Fejérváry a kora délutáni órákban meglátogatta Kossuthot.

Pestvármegye állásfoglalása.

Pestvármegye törvényhatósági bizottsága mai ülésén egyhangulag elfogadta Kossuth és társainak inditványát, melyben kimondta, hogy az inparlamentáris kormány ellen ünnepiesen tiltakozik, adót, ujonczot rendelkezésére nem bocsát, az összes tisztviselőit eltiltja attól, hogy ilyen kormányt támogassanak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** Ő császári és apostoli kir. felsége Kornháber Adolf ezredest a helybeli kir. honvéd zászlóalj parancsnokát a szegedi 5-ik honvéd gyalogezred parancsnokává, Kádár József debreczeni 3-ik honvéd gyalogezredbeli őrnagyot pedig az itteni honvéd zászlóalj parancsnokává nevezte ki.

— **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Zakariás Izsák csikgyimesi fővámhivatali ellenőrt vámtisztté; Kovács Béla ottani vámszedőt és Csiky Kálmán gyergyótölgyesi vámellenőrt ellenőrökké, előbbit az aradi, utóbbit a csikgyimesi fővámhivatalhoz; Smidt Mátyás debreczeni fővámhivatali segédtisztet ellenőtré a tölgyesi mellék vámhivatalhoz, végül Baranyai László nagyszebeni vámgyakornokot vámszedővé a csikgyimesi mellékvámhivatalhoz kinevezte.

— **Esküvők.** Finta József csikszentmártoni birósági aljegyző folyó hó 20 án tartotta esküvőjét Kovács Aranka urhölgygyel Sepsiszentgyörgyön. — Balási Sándor állami tanitó folyó hó 25 én tartja esküvőjét Kászonjakabfalván Paal Karolina urhölgygyel.

— **Uj törvényhatósági bizottsági tagok választása.** Annak idején emlitést tettünk volt arról, hogy a mult év utolsó felében véghez vitt általános törvényhatósági tag választások alkalmával Csiktaploczán megválasztott dr. Daradics Félix, Szereda városban megválasztott Dulinszky József és Kászonaltizen Mészáros József választása a megyei igazoló választmány által részint választóképesség hiánya, részint a választási eljárás szabálytalansága miatt megsemmisitettett s ezen határozat a biráló választmány által is helyben hagyatott. Az utóbbi határozatot is két előbbi a közigazgatási birósághoz felebbezvén, amint halljuk, a közigazgatási biróság minőkét elsőfoku határozatot fentartotta s a panaszt elutasitotta, mert beigazoltnak találtatott, hogy felebbezők a választás alkalmával az 1886. évi XXI. t.-cz. 23. § c. pontjában megkivánt minősitéssel nem birtak. Ennek folytán mindháromkerületben az uj választás a törvényhatóság által mielőbb el fog rendeltetni.

— **Csikszeredai kaszinó közgyülése.** A csikszeredai kaszinó évi rendes közgyülését folyó hó 24-én d. u. 5 órától kezdődőleg tartja a vigadóban levő helyiségében.

— **Kántorképesitő vizsga a képezdén.** A csiksomlyói tanitóképezdén mult szombaton kántorképesitő vizsga volt Murányi Kálmán főesperes elnöklete mellett. Vizsgára öten bocsáttattak és pedig három a képezdei négy évet elvégzett, de az osztályvizsgán pótvizsgára utasitott rendes növendék és két okleveles tanitó. A kántori képesitést valamennyi megkapta. Ezen vizsgán nem vehetett részt a 4 évet szabályszerűen elvégzett és az osztályvizsgálatot sikeresen kiállott az a 24 ifju, kiket a tanképesitő vizsga kezdetén nem eléggé megfontolt és heves tehindulásból származott renitentiájuk miatt a tantestület javaslatára az egyházi főtanhatóság — a mint hirlik — a vizsga letehetésétől egy évre eltiltott. — Az ifjak elhirtelenkedett magaviselete s a fegyelmi szabályokat sértő magatartása, bizony eléggé keserű következményeket von maga után, mert a kellő kvalifikáció meg nem szerzése a véd törvényben előirt szolgálati kedvezmény elvesztését vonja maga után, ha ugyan a válság miatt az ujonczszedés nem fog egy évig késedelmet szenvedni. Persze a büntetés a szülőket is éri, de ez kikerülhetetlen volt az adott viszonyok közt.

— **Vizsgák sorrendje** a csikmegyei polgári leányiskolában: jun. 23-án d. e. 8—12-ig az I-ső osztály vizsgálata minden tantárgyból; d. u. 2—5-ig a II. osztály vizsgálata minden tantárgyból; 5 órakor a két osztály vizsgálata a tornából. Junius 24-én d. e. 8—12-ig a III. osztály vizsgálata minden tantárgyból; d. u. 2—5-ig a IV. osztály vizsgálata minden tantárgyból. Junius 25-én d. e. 10 órakor hálaadó isteni tisztelet: délután 3 órakor záróünnepség a következő műsorral: 1. Alkonyatkor. Abt. Éneklik a növendékek. 2. Paradicsommadár. Streabbog. Zongorán Deák Anna és Kozma Jolán. 3. Meghitt társak. Uher Emma és Juliska zongorán. 4. Szavalat. Kovács Mariska I. oszt. tanuló. 6. Gyöngyvirág és pajtásai. Mendelssohn. Éneklik a növendékek. 6. Az oroszlán ébredése. Kontzki Zongorán Jakab Margit és Pap Livia. 7. Népdalok. Riszner József. Zongorán Fehér Miczi és Jerzsák Lili. 8. Szavalat. Jakab Lujza II. oszt tanuló. 9. Loreley. Silcher. Éneklik a növendékek. 10 Tiroli dal. Zongorán Fehér Erzsi. 11. Kis ábránd. Zongorán László Ibolyka. 12. Szavalat. Biró Brigitta III. oszt. tanuló. 13. Nyár. Erődi Ernő. Éneklik a növendékek. 14. Németboni gyöngyök. Ascher. Jakab Lujza és Weisz Lili zongorán. 15. Tudom, hogy visszahivsz . . . Zongorán Dájbukát Erzsi. 16. Szavalat. Jerzsák Mariska IV. oszt. tanuló. 17. Dal János vitézből. Éneklik a növendékek. 18. Románcz Rubinstein. Zongorán Szacsvay Mariska. 19. Fantaisie. Zanoni. Zongorán Kovács Mariska. 20. Őszi dal (kettős). Mendelsohn. Jakab Miczi és Helwig Póli. 21. Káka tövén. Travnyik. Zongorán Jerzsák Mariska. 22. Költő és paraszt. Operette, Zongorán Jakab Miczi. 23. Népdalegyveleg. Éneklik a növendékek. 24. Magyar ábránd. Horváth Géza. Zongorán Szebeny Eliz. 25. Induló. Zongorán Jakab Lujza. 26. Búcsubeszéd. Mondja Bors Ilona IV. növendék.

— **Lelkigyakorlatok Csiksomlyón.** Az erdélyi főpásztor, ki híveinek és első sorban papjai lelki életének épülésére minden nemes eszközzel törekedik, ismét alkalmat nyujt a lelkigyakorlatok elvégzésére. A gyakorlatok a papok részére Csiksomlyón julius hó 4—8 ig, tanárok és tanitók részére julius hó 11—15-ig fognak megtartatni. A résztvenni óhajtók Bálint György csiksomlyói finevelői igazgatónál julius 1-ig jelentkezhetnek.

— **Hitélet.** Valamennyi ünnep között, melyeket a kath. egyház a megváltás nagy titkainak ünneplésére szentel, legfőségesebb és legdiadalmasabb az Urnap. Az a tisztelet, és imádás, melylyel az Oltári szentséget mindenkor, de különösen ez ünnepen illetjük, bitünknek legfényesebb megnyilatkozása megváltó Jézusunk iránt. Nekünk katholikusoknak boldogság térdre borulnunk az előtt, ki bár a szent ostya igénytelen szine alá rejtőzik, mégis mint dicsőséges király vonul végig utczáinkon, hogy áldását ránk adja. Utját ártatlan, tiszta lelkü gyermekek — kiket ő annyira szeret — hintik be virágokkal bódolatuk jeléül. Az idén ez ünnep folyó hó 22-én, csütörtökön lesz, a mely napon városunkban a plebániális templomban d. e. fél 10 órakor szent mise, utána kedvező idő esetén kikerülés a legméltóságosabb Oltári szentséggel.

— **Alapszabály megerősités.** A belügyminiszter a csikszépvizi olvasó egylet által módositott s ujabban bemutatott alapszabályokat megerősitési záradékkal ellátta.

— **Halálozás.** Alsócsernatoni Dávid Márton kézdivásárhelyi postafőnök neje szül. szentpali Szentpály Ida élete 54-ik évében folyó évi junius hó 16-án Kézdivásárhelyt agyszélbülésben elhunyt. Halálát kiterjedt családja gyászolja.

— **A romániai tengeri behozatala.** A romániai képviselő házhoz a napokban kérdés intéztetett, hogy van-e szándékában a tengeri kivitel tilalmának megszüntetése? A kérdésre Cantacuzene miniszterelnök azt válaszolta, hogy előbb az országban lévő tengeri készleteket kell megállapitani, miből valószinű, hogy a tengeri kivitelét szeptember előtt nem fogják megengedni. Ennek ránk nézve lesz meg a kedvezőtlen hatása, minthogy hazánkban a tengeri készletek már elfogyván, a szükségletet leginkább a közeli Románia pótolhatná, de mert e szerint a kiviteli tilalom megszünésére egyelőre számitani nem lehet, a lakosság a nyári munkaidőben egyik legfőbb élelmi czikkében fog érezhető hiányt szenvedni s az egyes kereskedőknél még meglévő készletet drágán megfizetni.

— **Épitik a telefon-hálózatott.** A telefon-hálózat épitése városunkban serényen halad előre élő bizonyságul annak, hogy az illeté-

kes körök vármegyénk érdekei iránt többé nem közönyösök; hanem gondjuk ránk is kiterjed. Ezt a tényt örömmel állapitjuk meg abban a reményben, hogy többé nem fognak a más vármegyéknek nyujtott kedvezmények elől elzárni. A telefon hálózatnak előnyeit előre kiszámitani nem lehet. Az mindenki előtt világos, hogy sok haszonnal fog járni mindazokra, a kik a forgalmi életben, a közpályán szerepelnek, egy szóval, a kik több emberrel érintkeznek. Időt, távolságot és pénzt lehet megtakaritani vele, s azért annak közgazdasági előnyei kiszámithatlanok. Hatni fog a forgalomra s viszont mindenütt a forgalom nélkülözhetetlen eszközének fog bizonyulni. Közönségünk, ugy látszik még kissé idegenkedik tőle, pedig az a kis anyagi áldozat, melybe bevezetése kerül, bizonyára busáson meg fog térülni. Különben mindenütt ugy szokott az történni. Kolozsvárt pl. kezdetben alig volt 125 az előfizeték száma, ma közel jár az 500-hoz. A közönség tehát saját érdekében cselekszik, ha az évi 120 korona dijat nem sajnálja s előfizet. A hálózat legelőször Csikszereda városban épül föl; ez alig fog még pár hetet igénybe venni. Ezután rákerül a sor az egész vármegyére kiterjedő hálózat elkészitésére. Előbb a járási székhelyek: Csikszentmárton, Gyergyószentmiklós, Tölgyes fognak a hálózatba bekapcsoltatni; ezzel egyidejüleg Sepsiszentgyörgyel és Brassóval is összekötnek; majd vármegyénk összes községeibe bevezetik. Végül pedig, ez ugyan nincs még tényleg elrendelve, de azt hiszzük, nem fog késni az országos hálózatba való bekapcsolás sem. Ezt különösen az érdekelt körök figyelmébe ajánljuk. Hiszen, hogy a keleti határon messzi fekszik vármegyénk, annak hátrányait csakis ily módon tudnók enyhiteni. Iparra, kereskedelemre sőt a foglalkozások egyéb ágára, a közpályákra, hivatalokra, közigazgatásra ez a legfontosabb érdek, a mielől azt hiszzük, az illetékes körök annál kevésbbé fognak elzárkozni, mert előre láthatólag semmi nagyobb kiadással nem fog járni.

— **A nyári munkaidő.** A növényzet fejlődésére kedvező májusi és juniusi időjárás következtében megindult a szénatermés lekaszálása és összetakaritása. Kaszások raja tarkitja a virágos réteket s különösen az Olt menti helyeket, melyeken a termés nagyobb esőzések esetén az Olt folyó általi kárositásnak ki van téve s a melyekről mindenki igyekezik takarmányát biztonságba helyezni. Ha az időjárás a mutatkozó termés betakaritását engedi, a gazdaközönség feledni fogja azt a nyomasztó állapotot, melyet a mult évi silánytermés és rendkivüli takarmányhiány okozott, mert csak nem háromszorosára van kilátás a széna mennyiségnek a tavalyival szemben.

— **Rét lecsapolás.** Csicsó község birtokossága a tulságos esős években alig használható rétjének lecsapolását határozta el s kérést intézett a földmivelési miniszterhez a lecsapolási terv elkészittetése iránt. A mint értesültünk a földmivelési miniszter a kérésnek helyet adott s utasitotta a brassói kir. kulturmérnöki hivatalt, hogy a szóban forgó terveket a szokásos feltételek mellett készitse el.

— **Közönség köréből** cz. rovatban „Hasznos vadak pusztitása" czimen valamelyik korábbi számunkban közzétettük egyik olvasónk panaszát. Erre v o n a t k o z ó l a g a máv. brassói forgalmi főnökségégétől azt az értesülést vettük, hogy a közleményben foglaltak Madéfalva állomás előadása szerint nem felelnek meg a valóságnak. A dolog érdeméhez nincs szavunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy mint abból a czikkből mi látjuk, a panasz nem a máv. alkalmazottak, hanem a deszkaraktárnál, és az állomás körül lakók ellen irányult.

— **Vad gyümölcsmagvak gyüjtése.** Még mindig gyakran fordul elő, hogy nemesités alá hazánkba külföldről igen sok gyümölcs vadalany hozatik be s ezekért is a pénz külföldi tenyésztők zsebébe vándorol, holott több gyümölcsnemből az alanyok itthon is nevelhetők volnának s egyeseknek jövedelmi forrásul szolgálnának. A földmivelési miniszter ezokból valamennyi állami faiskola és kertmunkás iskola vezetőségeit felhivta, hogy ha a határában, vagy vidékén vadalma, vadkörte, vadcseresnye, myrabolán és Saint Jultien szilva, továbbá vadkajszin, kemény héju édes és keserü mandola, vad gyümölcs nemekből nagyobb termés mutatkoznék, azokból lehető legnagyobb mennyiségü magvak szereztessenek be kiosztás végett s az ebből felmerülő nagyobb költségeket is hajlandó fedezni.

IRODALOM, MÜVÉSZET.

*** **Két amerikai könyv.** Két könyv jelent meg legujabban a könyvpiaczon, mind kettő szerzője: George Horace Lorimer. A gyakorlati életnek valóságos bibliája mind a kettő. Egy dollár király, John Graham husnagykereskedő, kit egyébként a „Vén disznó" gyöngéd mellékneyvvel is megtiszteltek, fiát, Pierrepontot, ki viszont később a „Kis malacz" ékes melléknevet érdemeli ki, a bosztoni Harvard egyetemen tanittatja, majd hazaviszi s otthon üzletében alkalmazza, de legalsó fokon kell kezdeni heti nyolcz dollár fizetés mellett; mig lassanként 75 dollárra emelkedik. Ez alatt az a dollár király 20 levelet intéz fiához; melynek tartalma ép oly változatos tárgyában, mint gazdag és szines eszmékben. Elmés megjegyzéseit történetekkel fűszerezi. — Csakhogy a „Kis malacz"-nak is meg vannak a saját nézetei, melyek atyjáétól igen lényeges pontokban el is térnek. Nagy uri hajlamai vannak, szégyenli foglalkozását, s föllázad az üzleti zsarnokság ellen. Később azonban mégis eszére tér; bele nyugszik a viszonyokba és felesége igájába. Jókedvü, humoros lesz, az is marad. Ilyesforma a tartalma e két könyvnek, amelyet azonban nem lehet előadni, el kell olvasni. Valóban élvezetes olvasmányokat nyujtanak. Különösen a mai beteges korban jól esik ennyi életbölcseséget, tanulságos tapasztalatot együtt látnunk. Minden osztály, de különösen a magyar ifjuság merithet belőle üdvös tanulságot, nemes szórakozást; nem szárazon előadott igazságok tömege, hanem humorosan, példákban, mindig szellemesen bemutatott élénkélet, bölcsesség és erkölcs. — Egy-egy könyv ára 4 korona. Megrendelhető a „Budapesti Hirlap" könyvkiadóhivatalában, vagy lapunk kiadóhivatala utjan.

TANÜGY.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvári m. kir gazdasági tanintezet igazgatósága az 1905—1906. tanévben betöltendő 18 állami alapitványi ösztöndijas (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet

Ezek a helyek a tanintézetbe belépő I ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva és azokat az alapitvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben és a volt „kapcsolt reszekben", azaz a volt Kraszna-, Közép Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidékén) született, iskolai tanulmányaikat jó sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndij áll: teljes élelmi ellátásból és lakásból a tanintézeti konviktusban fütéssel és világitással, ágyneműkkel és ezek mosatásával és betegség esetén ingyenes gyógykezelésből.

A bélyegmentes folyamodványhoz mellékelendő:

1. Iskolai bizonyitvány legalább 7 gymnasiumi, 7 reáliskolai osztály végzéséről vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyitványa. A kik több osztalyt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek. A kik hat gymnasiumi, hat reál avagy hat polgári iskolát végeztek — utóbbi esetben valamennyi tantárgyból „jó" osztályzattal — szintén folyamodhatnatnak ösztöndijért. Ezek azonban csak abban az esetben számithatnak ösztöndijra, ha az október hó 1—8-ig tartó beiratás alkalmával az I. évesekre megállapitott létszám — 40 — nagyobb előképzettséggel birók által be nem töltetik. Ezért a hat polgári iskolai bizonyitványnyal pályázók folyamodványai csak október hó 9 után tárgyaltatnak és intéztetnek el.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3 Szegénységi bizonyitvány (melyet a fő szolgabiró, illetőleg városban a rendőrkapitány láttamoz.)

4. Orvosi bizonyitvány az egészséges, ép testalkat és a himlő ellen való védoltás igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a szükséges és az első félévben körülbelől 90 koronára menő összes dijakat lefizetik és a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközökről, ruházatról, szükség esetén tüzoltó zubbonyról) kellőleg gondoskodnak.

A folyamodványban felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá, hogy árva-e vagy nem.

A folyamodványokat a földmivelésügyi m. kir. Miniszter Ur Ő Nagyméltóságához czimezve, f. év julius hó 15-éig, a m. kir. gazdasági tan intézet igazgatóságához — Kolozsvár — kell benyujtani.

A tanintézetbe felveendő hallgatók beiratkozási ideje október 1—8-ig tart.

A tanintézeti „Értesitőt" megküldi az igazgatóság.

Kolozsvár, 1905. május hó 5 én

Dr. Szentkirályi Ákos,
igazgató.

Fölvételi értesités a székelyudvarhelyi m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskolába.

Czél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg müvelt iparosokká nevelni. Rendes tanulokul felvétetnek a) akik legalább 2 középiskolai vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanoncziskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták; b) akik a 12 éves kort elérték és ép egészségen kifejlett testalkattal birnak. A fölvételi folyamodványhoz csatolandók: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyitvány. c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifju a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégzi, d) orvosi és ujraoltási bizonyitvány.

A tanitás teljesen dijmentes. Mühely biztositék czimén 6 korona az intézet pénztárába fizetendő. Szegénysorsu, de jó magaviseletü és szorgalmas tanulók egész vagy fél ösztöndijban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus áll fenn, amelyben a nem ösztöndijas tanulók ez idő szerint egy hóra 15 korona 98 fillért fizetnek. A fölvételi, illetőleg ösztöndij iránti kérvények az intezet felügyelő bizottságához czimezve, legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig az igazgatósághoz nyujtandók be. Egyébben az iskolai évi értesitő nyujt tájékozást, amelyet az intézet igazgatósága kivánatra készséggel küld meg az érdeklődőknek.

Székelyudvarhely, 1905. május hoban.

Az igazgatoság.

CSARNOK.

GYÁSZBESZÉD

DR. ESZTEGÁR LÁSZLÓ MAGYAR NEMZETI MUZEUMI KÖNYVTÁRÖR SIRJÁNÁL.

Elmondotta: Dr. Gopcsa László kultuszminiszteri osztálytanácsos a szamosujvári örmény katholikus sirkertben 1905. évi junius hó 8-án.

Szomorú végtisztességtételre egybegyült gyászkiséret!

A férfiut, kinek porhüvelyét immár e koporsó zárja magába, nem igy ismertük! Nem igy ismertük mi Őt. Egészen máskép! Ugy ismertük, mint aki még csak az imént is úgy örvendett az életnek. Do ismertük Őt, a gyermeket, ki velünk töltötte el szülővárosában a gondtalan gyermekkor éveit; az ifjat, ki szép sikerrel végezve középiskolai tanulmányait bölcseszet tudori oklevelet szerzett, majd tanároskodott, és a férfiut, ki a Magyar Nemzeti Muzeum szolgálatában fokozatosan haladva, lankadatlan ügybuzgósággal s ügyszeretettel teljesitette kötelmeit.

Fájdalom azonban, ezen nemes munkálkodása közepette, lobogó természetevel és fenkölt nemes idealizmusával aláásta egészségét és elfogyasztotta életerejét. Olyan volt Ő, mint a mécses, a melyet, ha egyszer meggyujtanak, el nem alszik addig, a mig önmagát föl nem emészti!

Gyászoló gyülekezet! Nekem jutott osztályrészül az a szomorú feladat, hogy — a mit soha sem hittem volna — Dr. Esztegár László kedves barátom sirja előtt megjelenjek és a körülottem összesereglett jó barátok nevében őszinte, de egyuttal bánatos tolmácsolója legyek annak a mély részvétnek, melyet mindnyájan érzünk az Ő korai elhunyta felett.

Fáj nekünk az ő halála, de különösen fáj annak a tudata, hogy Ő nincs többé közöttünk! Fáj az, hogy Ő természetellenesen halt meg, mert természetellenes az a nagy természetben is, hogy a tavaszra tél s nem a nyár következzék. Fáj látnom azt, hogy a szerető nagyanya kedves unokáját s az édes apa családjával együtt jó fiat lássa oly korán sirba szállani!

De elvégeztetett!

A büszke orvosi tudomány, mely lépésről-lépésre oly csodálatos módon halad, nem tudta megmenteni Őt az életnek és a kedves, azurkék adriai tenger edző erejével sem tudta megtartani nekünk, sőt Abbázia összes olajfái s babérerdei sem tudtak enyhitő balzsamot nyujtani az Ő szenvedéseinek.

Örök irgalmu Isten! ki oly bölcsen kormányozod a nagy mindenséget, engedd, hogy az Ő jó barátai nevében egy göröngyöt dobhassanak a sir mélyébe, a mely bevegyüljön az édes szülőföld porába, a melyből vétetett! Engedd, hogy e korán elhunyt ifjunak sirján virágok és pünkösdi rózsák nyiljanak! És oh engedd, hogy e sirhant felett virasszon a szülői, rokoni s baráti szeretet!

Örök irgalmu Isten, vigasztald meg a bánatos szülőket, a rokonokat, minket barátait és mindazokat, a kik Őt fajlalják. Adj az elköltözöttnek csendes nyugalmat, hogy álma legyen édes és pihenése örök édes anyja sirja mellett!

Isten veled jó barátunk!

Isten veled!

Sz. 6424—1905 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Csedő István csikszeredai lakós végrehajtatónak id. Kánya József csikdelnei lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1440 korona tőkekövetelés és ennek 1882. évi deczember hó 2 napjától járó 6% kamatai 184 korona perbeli, 20 korona 90 fillér végrehajtási 17 korona 15 fillér végrehajtási kérés már megállapitott, valamint jelenlegi 34 kor. 60 fillér és a még felmerülendő költségeknek kielégitese végett az 1881. L. X. t.-cz. 144 §. alapján és a 146. §. értelmében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikzsögöd község határán fekvő a csikzsögödi 2929. sz. tjkvben A † 1. rsz. 677. hrsz. a. foglalt 3 borviz fürdőre 74 korona kikiáltási árban és pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében nem csak végrehajtást szenvedett, hanem a Kertesz István ennek neje Jakab Anna, László Lajos és neje Vaszi Anna, társtulajdonok nevén álló járandóságokra is, a csikzsögödi 1642. számu tjkvben A † 4 rsz. 535, 536, 549. hrsz. a. fürdőhöz vezető utra 142 korona, kikiáltási árban és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a Kertész István és neje Jakab Anna társtulajdonosok nevén álló járandóságokra is s igy az ingatlanok egészére, a csikzsödi 2928. sztjkvben A † 1. rsz. 662—665/a, 662—665/b, 662—665/c, 662—665/d, hrsz. a. foglalt (4 faház összesen 29 lakrészszel, sétatérrel, udvarral, istálóval, borvizfürdő sétatérrel és tekepályával, melegfürdő, 4 ivókút.) ingatlannak végrehajtást szenvedettet illető 1/14. (egy tizennegyed) részére 51 korona kikiáltási árban, a csikzsögödi 1637. sztjkvben A † 1. rsz. 683. hrsz. a legelőre 40 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem a Kertész István és neje Jakab Anna társtulajdonosok nevén álló járandóságokra is, a csikzsögödi 1639. sztjkvben A † 1. rsz. 556, 557, 558, 559. 560. hrsz. alatt foglalt fürdő körüli rétre 194 korona kikiáltási árban és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a Nagy Lajos, László Lajos és neje szül. Vaszi Anna társtulajdonosok nevén álló járandóságokra is s igy az utóbbi ingatlan egészére, a Csikvacsárcsi község határán fekvő a csikvacsárcsi 1341 sztjkvben A † 1, rsz. 2473. hrsz. szántóra 174 korona kikiáltási árban, a Csikmadéfalva község határán fekvő csikmadéfalvi 732. sztjkvben A † 1. rsz. 1239. hrsz. a. kaszálóra 36 korona, 2. rsz. 1498. hrsz. alatti szántóra 49 korona, 3. rsz. 1503. hrsz. szántóra 25 korona, 4. rsz. 1521. hrsz. szántóra 20 korona, 5. rsz. 2021. hrsz. szántóra 126 korona, 6. rsz. 2173. hrsz szántóra 12 korona, 8. rsz. 2529. hrsz. szántóra 25 korona, 9. rsz. 2808, 2822. hrsz. szántóra 56 korona, 10 rsz. 2941. hrsz. szántóra 7 korona. 11. rsz. 3812/b. hrsz. kaszálóra 4 korona. 12. rsz. 3812/b. hrsz. kaszálóra 5 korona kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés megtartására határidőül **1905. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtt 9 órája** Csikzsögöd községházához, **d. u. 4 órája** Csikvacsárcsi községházához **24-ik napjának délelőtt 9 órája** Csikmadéfalva községházához tüzetik ki. Az elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyeztetni, ezen árverési hirdetmény és feltételek egy-egy példánya Csikzsögöd, Csikvacsárcsi, Csikmadéfalva és ezekkel szomszédos községek elöljáróságainak kifüggesztés és körözés végett megküldetik és tekintve, hogy a kikiáltási ár 600 koronát meghalad ezen árverési hirdetménynek törvényszerü kivonata a Csikszeredában megjelenő „Csikszereda" czimü lapban egy közzététel végett végrehajtató ügyvédjének kiadatik aki utasittatik, hogy a közzétételt igazoló lappéldányt az árverés foganatositására kiküldöttnek adja át. A kezesnek a csikdánfalvi 222 sztjkvben A † 1, 3, 5. rsz. ingatlanokra vonatkozó része elutasittatik, mert ezen ingatlanok már korábban elárvereztettek és ezért ezekre nézve az árverés elrendelhető nem volt.

Egyuttal Kóka József jelzálogos hitelező részére Dr. Györgypál Domokos ügyvéd ügygondnokul kineveztetik.

Sz. 4839—905. polg.

Hirdetmény.

Fehér Károly kézdivásárhelyi lakos Kászonimpér község összes birtokossai ellen a község egész határának tagositása iránt beadott kérés tárgyalására Kászonimpér községházához **1905. évi augusztus hó 12-ik napjának d. e 10 órája** kitűzetett, melyre az érdekelt birtokosok a 356/93. I. H. I rendelet 41—47. §§ ban foglalt következmények terhe alatt oly figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy meg nem jelent felek ugy tekintetnek, mint a kik a tagositásba beleegyeznek.

A kérés a csikszeredai kir. törvényszék és a kászonimpéri községházánál megtekinthetők.

A kir. törvényszéktől.

Csikszereda, 1905. évi junius hó 1

Kovács Lajos, eljáró biró helyett:
Jerzsák, kir. törvszéki biró.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott község elöljáróság a vármegyei törvényhatóság által 2845 1905. szám alatt a Csikborzsova községben engedélyezett 2 tanterem és 1 tanitói lakásból álló iskola épitésére zárt irásbeli árlejtést hirdet, melynek megtartására határnapul **1905. év julius hó 4-én délelőtt 8 óráját tüzte ki.** A zárt irásbeli ajánlatok 5% bánatpénzzel felszerelve **julius hó 4-én d. e. 8 órára** adhatók be a községi biró kezéhez.

Kikiáltási ár 14134 korona 28 fillér, (azaz tizennégyezeregyszázharmincznégy) korona 28 fillér.

Legelőnyösebb ajánlattevővel a szerződés azonnal megköttetik.

Utó vagy távirati ajánlatok nem fogadtatnak el

Az árlejtéshez csak képesitett és magyarhonos épitész szólhat hozzá

Részletes épitési és szerződési feltételek, valamint tervrajz és költségvetés Csikborzsova község elöljáróságánál megtekinthetők

Csikborzsován, 1905. évi junius hó 16-án.

Kelemen György, körjegyző. 1—2 **Kovács Simon**, kbiró.

A „Magyar Olajipar Részvénytársaság“

a tisztelt ipartelep- és cséplőgép-tulajdonosoknak ajánlja ezennel — kiváló minőségű

gépolaj termékeit,

melyek eredeti gyári árban kaphatók: **Niszel Lőrincz** és **Testvére**, olajgyári raktárában — **Csikszeredán.**

2—20.

Egy jó házból való 14—15 éves fiu tanulónak felvétetik.

Niszel Lőrincz és Testvére fűszer-, csemege- üveg és porczellán-áru üzletében — — **Csikszeredán.** — —

2 3

Szám. 1552—904. ki.

Arlejtési hirdetmény.

Alólirott községi elöljáróság ezennel közhirré teszi, hogy a képviselő testület által elfogadott a törvényhatóságilag is jóváhagyott tervezet és költségvetés alapján a tulajdonát képező iskola épület, illetve tanitói lakáson a költségvetés végösszege szerint 1155. kor. 40 fillér összeg erejéig eszközlendő tatarozási munkálatok kivitelének biztositása czéljából Csikmadaras községházánál **1905. év junius hó 30-án d. e. 9 órakor** zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni.

Arlejtésben részt venni kivánók a fenti összeg 10 százalékát az árlejtés megkezdése előtt a községi elöljáróságnál le kell tegyék.

Az árlejtés eredményét a képviselő testület hagyja jóvá, fentartva magának azon jogot, hogy a tett ajánlatok közül az összegre való tekintet nélkül szabadon válasszon esetleg valamennyit visszautasitsa és uj árlejtést hirdessen.

A munkálatokra vonatkozó költségvetés és tervezet megtekinthető Csikmadaras községházánál.

A község elöljáróság

Csikmadarason, 1905. julius 16.

Árpa Lajos, k.-jegyző. 1—2 **Sándor Joákim**, biró.

Szállitok

idei friss mátrahegyvidéki kemény, ropogós, piros és fekete szinű

„cseresznyét“

továbbá legnemesebb faj szőke **„piszkét“** (pöszméte), saláta **„ugorkát“**, gyenge **„kalarábét“**, hónapos **„retket“**, gyenge hüvelyes zöld **„babot“**, és zöld **„borsót“** a — legolcsóbb napi árban. — Kisebb nagyob mennyiségben, az itteni posta vagy vasút állomáshoz szállitva — utánvét mellett.

A leggondosabb csomagolás!

Rendelhető:

Rusznyák Antal,
minta-nagygazdaságától
Gyöngyös.

Gyöngyös-Visonta-hegyi kitünő minőségü borainra is becses figyelmét felhivom.

2—20.

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

HRIEGNER-féle

Reparator

egy nagy üveg **2 korona**, kis üveg **1 korona.**

Kapható a gyógyszertárakban. Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

Kriegner György „Korona“ gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér. 10—13

Egy jó családból való fiu, aki legalább két gimnáziumot végzett,

nyomdász tanulónak

felvétetik a

CSIKI LAPOK

kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Alattirt község elöljárósága közzéteszi, miszerint Csikrákos határbirójánál folyó hó 10. óta felfogva tartott 1 drb 4 éves pej herélt lovat, nevezett községházánál **julius 3-án** nyilvános árverésen el fog adatni.

Csikrákos, 1905. junius 20.

Fodor Mihály, biró. **Mánya Antal**, körjegyző.

Répáti gyógysavanyuviz,

mely az orvos világ által is igen jeles gyógyhatásánál fogva lesz ajánlva, naponta friss töltésben kapható a csikszeredai főraktárban:

Niszel Lőrincz és Testvére

czégnél, üvegenként **12 fillér** árban.

Répáti forráskezelőség.

5—15

Sz. 1922—905. ki.

Pályázati hirdetmény.

Csiktaplocza nagyközségben a községi jegyzői állás üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom az ezen állást elnyerni ohajtókat, hogy minősitésüket és szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó évi julius hó 5-ig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező pályázatokat figyelembe nem fogom venni.

Javadalmazás:

a) 1600 korona tőzsfizetés.

b) Természetbeni lakás: konyha, kerttel.

c) Az irodahelyiség fűtéséről, világitásáról, szükséges nyomtatványokról és irószerekről a község gondoskodik.

A választást Csiktaplocza községben a községházánál **folyó évi julius hó 10-én délelőtt 9 órakor tartom meg.**

Csikszeredán, 1905. évi junius hó 17-én.

Becze Imre, főszolgabiró.

1—3.

Előpatak gyógyfürdő

kiválóan jó eredményével használható a **gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj és lép bajoknál, köszvény és csúznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségnél.**

A nagyhirű **előpataki gyógyvizek** orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kisegitő gyógyeszközökkel (meleg és hideg-fürdők, vizgyógyintézeti kezelés, massage, svédtorna, diätikus étrend) **rendkivül kedvező eredményt mutat fel.** — Fürdő idény:

MÁJUS 15-TŐL — SZEPTEMBER 15-IG.

Vasúti állomás: **Földvár és Sepsiszentgyörgy**, honnan állandó olcsó kocsi közlekedés van. — Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től — junius 15-ig és augusztus 20-tól — szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedijnak fele fizetendő, lakások 50%-al és sokkal olcsóbb. **Az előpataki ásványviz**, mely a szénsavdus, égvényes-savanyú vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, háznál is használható és **mint üditő, kellemes ital** tisztán, vagy borral vegyitve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palaczknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — **Prospektust kivánatra ingyen küld az igazgatóság.** 3—4.

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett alaptőke egy millió korona.

FIÓKINTÉZETEK: Csikszeredán, Marosludason, Nyárádszeredán, Parajdon, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron.

Van szerencsénk tudatni, hogy **„Csikszeredai Fiókintézetünket„ a posta- és távirda hivatal melletti Pekri Józsefné Lázár Mariska-féle ház** első emeletén **folyó hó 17-én megnyitottuk.**

A fiókintézet ügyeit a következő urakból álló **igazgató-választmány intézi:**

Tiszteletbeli elnök: **Mikó Bálint**, ny. főispán, valóságos belső titkos tanácsos.
Elnök: **Becze Antal**, Csikvármegye alispánja.
Alelnök: **Dr. Becskor Béla** ügyvéd, Csikmegye tiszti főügyésze.
Lázár Miklós, birtokos.
Dr. Fodor Antal, kir. közjegyző.
Dr. Ujfalusi Jenő, polgármester.
Kovács János, h. főkapitány.
Veress Elek, kereskedő.

A fiókintézet működését **egész Csikvármegyére** kiterjesztvén, foglalkozik **a takarékpénztár és banküzlet minden ágával** és pedig:

Jelzálogkölcsönöket nyujt 300 koronától kezdődőleg félévi tőketörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban lévő házakra a becsérték feléig, 10—65 évig terjedő időre **4½% alapkamattal.** Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltatnak.

Leszámitol 6 havi lejáratig terjedő bel- és külföldi **váltókat- és utalványokat** a legolcsóbb kamat mellett.

Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára s azokat **felmondás nélkül fizeti vissza.**

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árukra is.

Vásárol és elad értékpapirokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat.

Folyószámla hitelt nyujt betáblázásra és más elfogadható biztositékra.

Teljes tisztelettel:

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság, Marosvásárhelyt.

Báró Kemény Ákos, elnök. 4—4 **Tauszik B. Hugó**, kir. tanácsos, vezérigazgató.

Nyomatott Csikszeredában, Szvoboda József könyvnyomdájában. 1905.